

РЕШЕНИЕ

№ 295

гр. Враца, 15.12.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**ОКРЪЖЕН СЪД – ВРАЦА, II-РИ ВЪЗЗИВЕН ГРАЖДАНСКИ
СЪСТАВ**, в публично заседание на двадесет и трети ноември през две хиляди
двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Евгения Г. Симеонова

Членове: Пенка П. П.

Калин Тр. Тодоров

при участието на секретаря Галя Цв. И.а
като разгледа докладваното от Калин Тр. Тодоров Въззивно гражданско дело
№ 20221400500406 по описа за 2022 година
за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.258 и сл.ГПК.

Въззивното производство е образувано въз основа на въззивна жалба вх.
№ 5573 от 30.09.2022г., подадена от Й. И. М. с ЕГН:***** от гр.***,
чрез пълномощник адв. В. Л. от АК-Враца, против решение №
415/12.07.2022г., постановено по гр. дело № 20211420104598 по описа за 2021
година на Районен съд - Враца, В ЧАСТТА МУ, с която е отхвърлен като
неоснователен и недоказан предявеният от него срещу Н. Г. М. с
ЕГН:***** от гр.***, инцидентен установителен иск с правно основание
чл.21, ал.4, т.2 от СК за липса на принос в придобиването на недвижим имот:
сграда с идентификатор 12259.1010.71.13.14 по кадастралната карта и
кадастралните регистри на гр.Враца, одобрени със Заповед № РД-188-
43/16.09.2005г. на изп. директор на АК, с адрес на имота: гр.***, с
предназначение: жилище-апартамент с площ 40.07 кв.м. ведно с прилежащите
части - мазе 10 с площ от 5 кв.м., съответните идеални части от общите части
на сградата и от правото на строеж, при съседни самостоятелни обекти: на
същия етаж 12259.1010.71.13.13, 12259.1010.71.13.15, под обекта
12259.1010.71.13.11, над обекта 12259.1010.71.13.17, както и В ЧАСТТА МУ
относно квотите на съделителите, при които е допусната делба на процесния

апартамент.

Жалбоподателят твърди, че в обжалваните части първоинстанционното решение е неправилно, тъй като е постановено в нарушение на материалния закон, респ. на чл. 21, ал. 4, т. 2 от СК, на чл.21, ал.1 СК и на чл.9, ал.1 от ЗН; постановено при допуснато от страна на решаващия съд съществено нарушение на съдопроизводствените правила, което пък от своя страна е довело и до неговата необоснованост. В подкрепа на твърдението си за неправилност на решението поради нарушение на материалния закон жалбоподателят на първо място твърди, че в нарушение на чл.21, ал.4 от СК /поради неправилното му прилагане/ и необосновано /в противоречие със събраните, но неправилно преценени гласни и писмени доказателства/ съдът е приел, че не доказал липсата на съвместен принос на ищцата в придобиването на процесния апартамент в ж.к. „Дъбника“, т.е. не е опровергана презумпцията на липсата на такъв съвместен принос. Счита, че до този извод съдът е стигнал поради неправилната преценка на събраните в хода на делото гласни и писмени доказателства – показанията на свидетелките Ф. и В. относно произхода на средствата за закупуването на процесния делбен апартамент /сумата 10000 лв. - част от сумата, получена от общия наследодател при неговото пенсиониране от "Нефт и газ", с.*** и сумата 8000 лв. - дадена от свидетелката В. за закупуването на апартамента с намерението той да остане именно за него/; представеното завещание /макар и обявено за нищожно поради неспазването на изискуемата се от закона форма относно неговото написване/ необосновано не е прието от решаващия съд като декларация, в която общият наследодател на страните сочи произхода на средствата за придобиването на апартамента, както и липсата на каквото й да е участие на първоначалната ищца в придобиването на апартамента, както и показанията на свидетелката Ф. относно волята на общия наследодател, изразена в завещанието. На второ място, като нарушение на материалния закон, респ. на нормата на чл.21, ал.1 и ал.2 от СК, жалбоподателят сочи, че съдът е приел, че е налице принос на първоначалната ищца в придобиването на делбения апартамент. На трето място жалбоподателят поддържа, че в исковата молба не е било изтъкнато, че апартамента съставлява съпружеска имуществена общност, прекратена със смъртта на общия наследодател И. М. и делбата на апартамента не е поискана при квоти 4/6 ид.ч. за ищцата и по 1/6 ид.ч. за двамата първоначални ответници, а само е посочено същата да бъде извършена "съобразно установените притежавани дялове по ЗН". Като съществени нарушения на съдопроизводствените правила, допуснати от първоинстанционния съд жалбоподателят сочи необсъждане поотделно и в тяхната съвкупност на всички събрани в хода на процеса гласни и писмени доказателства; непосочването от съда защо дава вяра на едната от оформилите се две групи свидетели и игнорира обясненията на другата група свидетели; игнориране на показанията на свидетелката П. И. относно времето, през което общият наследодател на страните е живял в село *** и относно лицето, което се е грижило за него; непълнота на доклада по чл.146, ал.1 от

ГПК в частта му относно разпределянето на доказателствената тежест, т.к. няма указание до страните за релевантните за спора факти и обстоятелства и липса на произнасяне по всички доводи и съображения, посочени в представените от него писмени бележки. Необосноваността на съдебното решение жалбоподателят вижда в това, че изводите на съдебната инстанция за неоснователност на предявеният от него установителен инцидентен иск, не се подкрепят от събраните в хода на процеса доказателства, а напротив, те се опровергават от същите доказателства и че изводът на решаващият съд, че не е опровергал презумпцията за общия принос на двамата съпрузи в придобиването на апартамента, е необоснован, т.к. се опровергава от събраните доказателства. Моли съда да отмени решението в обжалваните части и решавайки делото по същество, да уважи изцяло предявеният инцидентен установителен иск и да допусне съдебната делба на апартамента при равни права между трите страни, т.е. при квоти по 1/3 ид.ч. /една трета идеална част/ за всеки един от тримата съделители. Моли също съда да му присъди както разноските пред първата инстанция, направени във връзка с инцидентния установителен иск, съобразно списък по чл.80 от ГПК, така и разноските пред въззивната инстанция.

В срока по чл.263 от ГПК от въззиваемата Н. Г. М., чрез упълномощения ѝ адвокат М. Г. от АК-Враца, е постъпил писмен отговор, с който оспорва като неоснователна въззивната жалба. Счита оплакванията във въззивната жалба за неправилност на решението поради неправилно разпределение на доказателствената тежест и необсъждане на доказателствата, за неоснователни, тъй като съдът е указал на ищеца по насрещния инцидентен установителен иск, че следва с пълно и главно доказване да установи претенцията си - а именно, че процесният имот е придобит при липса на съвместен принос, и в тази връзка е указал на ищеца да сочи относими и необходими доказателства, като е допуснал събирането на всички доказателства, посочени от ищеца. Счита, че с въззивната жалба се сочат нови обстоятелства относно средствата, с които ищецът и настоящ жалбоподател твърди, че е закупен процесният имот, а именно, че сумата 10 000 лева е от обезщетение по реда на чл.224 от КТ, каквито твърдения пред първата инстанция не са въвеждани, нито са представени никакви писмени доказателства, които да установят тези твърдения. Посочва, че показанията на свидетелките В. и Ф. относно получаването на сумата 8 000 лева от наследодателя, са противоречиви едни с други и при липса на представени писмени доказателства за действително заплатената сума по сключения договор, не може да се приеме от правна и фактическа страна, че заплатената сума за процесният имот не е от семейната имуществена общност на И. и Н. М., а произхода на сумата е от извънсемейни средства, както се твърди в жалбата. Изтъква, че обстоятелства, сочещи на липсата на принос, не са доказани в настоящето производство от страна на ищеца по установителния иск, че не могат да се приемат за достоверни показанията на сестрата на наследодателя относно желанието му за прехвърляне на имота на

жалбоподателя, нито пък показанията на св. И.а относно липса на всякакви семейни отношения между нея и И. М., нито показанията на св.П. И., тъй като същите противоречат на обявени за безспорни факти. Поддържа, че показанията на водените от нея свидетели са житейски най-логични за отношенията между нея и И. М. в тяхното семейство, че същите не са опровергани чрез друг процесуален способ, както и не са опровергани и събраните писмени доказателства относно доходите ѝ и нейният принос по отношение на получените от нея трудови възнаграждения и обезщетения при пенсионирането ѝ. Счита, че не може да се дава вяра на представеното завещание, тъй като то е съставено от св.Ф., а И. М. е положил само подписа си под него, като същият частен документ не може да се възприема като извънсъдебно признание. Твърди, че решението е правилно и законосъобразно и моли съда да го потвърди изцяло с произтичащите от това правни последици, да остави без уважение подадената въззивна жалба като неоснователна и да ѝ присъди разноски за въззивната инстанция.

В срока по чл.263 от ГПК от въззиваемата страна Х. И. М. с ЕГН:***** от гр.***, не е постъпил отговор на въззивната жалба.

В съдебно заседание пред въззивната инстанция жалбоподателят, чрез процесуалния си представител, поддържа подадената жалба и моли съдът да я уважи, като в представена писмена защита подробно обосновава искането си, вкл. с посочвана на практика на ВКС; въззиваемата Н. Г. М., чрез процесуалния си представител, оспорва същата и моли съда да не я уважава; въззиваемият Х. И. М., редовно призован, не се явява, не се представлява и не взема становище по жалбата.

Пред въззивната инстанция не са събирани нови доказателства.

Врачанският окръжен съд, като взе предвид доводите на страните и събраните по делото доказателства, в съответствие с предметните предели на въззивното производство, очертани с жалбата, намира следното:

Воззивната жалба е процесуално допустима като подадена от надлежна страна, в рамките на срока по чл. 259, ал. 1 ГПК и срещу обжалваем съдебен акт.

За да се произнесе по основателността на въззивната жалба, настоящият съдебен състав взе предвид следното:

Пред първоинстанционния съд е предявен иск с правно основание чл.69 ЗН за делба на наследствен недвижим имот – апартамент, съединен с предявен от един от ответниците срещу ищцата инцидентен установителен иск с правно основание чл.21, ал.4, т.2 от СК за липса на съвместен принос в придобиването на делбеното жилище.

В исковата молба ищцата Н. Г. М. твърди, че с ответниците Х. И. М. и Й. И. М. са наследници на общия наследодател И. Х. М., б.ж. на гр.Враца, починал на 05.09.2014г., който след смъртта си е оставил в наследство недвижим имот, представляващ самостоятелен обект в сграда с

идентификатор 12259.1010.71.13.14 по кадастралната карта и кадастралните регистри на гр.Враца, одобрени със Заповед № РД-188-43/16.09.2005г. на изп. директор на АК с адрес на имота: гр.***, с предназначение: жилище-апартамент, с площ 40.07 кв.м. ведно с прилежащите части - мазе 10 с площ от 5 кв.м., съответните идеални части от общите части на сградата и от правото на строеж при съседни самостоятелни обекти: на същия етаж № 12259.1010.71.13.15, 12259.1010.71.13.13, под обекта 12259.1010.71.13.11, над обекта 12259.1010.71.13.17. Поддържа, че съсобствеността върху имота не е прекратена на друго основание, поради което иска от съда да извърши делба на същия, съобразно установените притежавани дялове съгласно ЗН.

По реда на чл.131 от ГПК ответникът Й. И. М. е подал писмен отговор, в който заявява, че не оспорва допустимостта и основателността на иска за делба. Ответникът оспорва правата на съделителите с твърдения, че ищцата няма никакъв принос в придобиването на апартамента и че същият е закупен изцяло с лични средства на починалия му баща и на майка му В. В. И., т.е. липсва съвместен принос на ищцата по смисъла на СК в процесния апартамент, при което същата има само дял като наследник в него и смята, че правата на съделителите следва да са по 1/3 за тримата.

С оглед на това оспорване в срока по чл.131 от ГПК, ответникът Й. И. М. е предявил срещу ищцата инцидентен установителен иск с правно основание чл.21, ал.4, т.2 от СК. В исковата молба, с която е предявен този иск, и в допълнителна такава от 22.02.2022г., ответникът твърди, че Н. Г. М. няма никакъв принос в придобиването на апартамента и че същият е придобит от общия им наследодател със средства, негова лична собственост, и със средства, дадени то неговата майка В. В. И.. Поддържа, че двамата с другия ответник Х. И. М. са синове на общия наследодател И. Х. М. и В. В. И., родени от съвместното им съжителство на семейни начала. Иска от съда да признае за установено по отношение на съделителката Н. Г. М., че същата няма никакъв принос в придобиването на процесното жилище.

Срещу така предявения инцидентен установителен иск, ищцата Н. М. е подала писмен отговор, с който оспорва същия като неоснователен и моли съда да го отхвърли. Счита, че не е налице липса на съвместен принос за придобиване на жилището, предмет на иска за делба и презумпцията на чл.21, ал.2 от СК не е оборена, в подкрепа на което излага подробни съображения в отговора. Твърди, че през продължителността на брака им с наследодателя - сключен през 1992 година до прекратяването му със смъртта на И. М. през 2014 година, съпрузите не са били в трайна фактическа раздяла, полагали са грижи един за друг, водели са и съвместно домакинство, като и двамата имат общ съвместен принос за придобиването на процесния имот. Поддържа, че при сключването на брака си през 1992 година двамата с И. М. са работели на трудов договор в предприятие „Булгартрансгаз“, село ***, община Враца, че след сключването на брака И. М. е заживял в нейния дом в село ***, който имот е лична нейна собственост, както и че освен, че е полагала труд, се е грижила за двора на къщата, като е отглеждала плодове и зеленчуци и

домашни животни, с което е задоволявала общото домакинство, като се е грижила и за общото домакинство на семейството. Посочва, че процесният апартамент е закупен от Община Враца през месец март 2010 година, като заплащането е извършило със семейни средства на двамата съпрузи и че са предоставили същия за временно и безвъзмездно ползване на Й. М. и семейството му. Изтъква, че И. М. се е разболял, като до смъртта му грижи за него е полагала основно тя, като никой от децата, нито В. И. не са се интересували от неговото състояние.

С отговора, на основание чл.343 от ГПК, ищцата е оспорила автентичността на представеното от ответника саморъчно завещание, изготвено от И. Х. М., с твърдения, че не е написано саморъчно от завещателя и подписа не е негов, като е направила искане за откриване на производство по оспорване по чл.193 ГПК и за признаване на неговата нищожност на основание чл.42, ал.1 буква „б“ от ЗН, поради неспазване на разпоредбата на чл.25, ал.1 от ЗН, при неговото съставяне.

По делото от първоинстанционния съд са събрани писмени и гласни доказателства и е изслушано заключение по изготвената съдебно-почеркова експертиза.

Въззивният съд, след като прецени поотделно и в съвкупност събраните в производството доказателства, намира за установено от фактическа страна следното:

От представеното удостоверение за сключен граждански брак от 18.02.2022г., издадено въз основа на акт № 182/14.05.1992 г. на Община Враца, се установява, че на 14.05.1992 г. И. Х. М. и ищцата Н. Г. М. са сключили граждански брак.

По време на брака, с договор за покупко-продажба на недвижим имот от 29.03.2010 г., И. Х. М. е придобил от Община Враца недвижим имот, представляващ самостоятелен обект в сграда с идентификатор 12259.1010.71.13.14 по кадастралната карта и кадастралните регистри на гр.Враца, одобрени със Заповед № РД-188- 43/16.09.2005г. на изп. директор на АК, представляващ жилище, апартамент с адрес на обекта: гр.***, със застроена площ 40.07 кв.м., ведно с припадащото се мазе №10 с площ от 5 кв.м. и съответните идеални части от общите части на сградата и от правото на строеж върху мястото, при съседни самостоятелни обекти: на същия етаж 12259.1010.71.13.13, 12259.1010.71.13.15, под обекта 12259.1010.71.13.11, над обекта 12259.1010.71.13.17.

Видно от удостоверение изх. № 4/04.01.2011г. на „Булгартрансгаз“ ЕАД - ПГХ ***, Н. М. е работила в дружеството за периода от 1994 г. до края на 2010 г. От същото се установява и получаваното от ищцата брутно трудово възнаграждение за посочения период.

От приложеното удостоверение от 23.03.2022г., издадено от НОИ ТП-Враца се установяват получените от ищцата Н. Г. М. помесечно суми за пенсии и добавки за периода от месец януари 2011 г. до месец декември 2021 г.

Видно от писмо от 19.04.2022г. на НОИ ТП-Враца, И. М. е получавал пенсия за осигурителен стаж и възраст от 01.05.2009 г. до 30.09.2014 г. като пенсията е изплащана на лицето чрез пощенската станция в с.*** на адрес с.***, *** и в този период няма подадено заявление от лицето за промяна на изплащане на пенсията му за осигурителен стаж и възраст.

По делото е приложено завещание от наследодателя И. Х. М. от 04.09.2014г., в което завещателят е завещал на сина си Й. М. процесният апартамент. В завещанието наследодателят е декларирал, че апартаментът е закупен лично от него и бившата му съпруга В. В. И., без да бъдат подпомогнати от никой друг и е заявил, че не желае никой друг да претендира и оспорва волята му. Завещанието е обявено на 12.01.2018г. с вх. рег. № 227/12.01.2018г. на нотариус Р. С. и е вписано в Служба по вписванията гр.Враца с вх. рег. № 5701/13.10.2021 г.

Видно от удостоверение за наследници изх. № 15533 от 15.09.2014г., издадено от Община Враца, И. Х. М. е починал на 15.09.2014 г. и е оставил за свои законни наследници Н. Г. М. - съпруга, Х. И. М. и Й. И. М. - синове.

Във връзка с оспорване на посоченото завещание от ищцата Н. М., на осн. чл.197 във вр. с чл.195 ГПК по делото е назначена и приета специализирана съдебно-почеркова експертиза, от заключението на която се установява, че подписът за „завещател” в завещание вх. рег. № 5701/13.10.2021 г. на Служба по вписванията - Враца е изпълнен от И. Х. М., а ръкописният текст на завещанието е изпълнен от Б. Х. Ф.. Заключението не е оспорено от страните и съдът го кредитира като обективно и компетентно изготвено, изясняващо относими по делото факти и обстоятелства.

Във връзка с основния спорен въпрос по делото дали делбеният апартамент е придобит в резултат на съвместен принос, с оглед на който е предявен инцидентния установителен иск с правно основание чл.21, ал.4, т.2 от СК, по делото са разпитани две групи свидетели – ангажираните от съделителката Н. М. - В. С. П. и В. Г. Г., и ангажираните от съделителя Й. М. – Б. Х. Ф., В. В. И. и П. И. И..

В показанията си свидетелят В. П. твърди, че от както се помни познава Н. М., тъй като са комшии в с. *** и тя винаги е живяла там. По същата причина помни и И. М., за който твърди, че е починал в с. *** преди 5-6 години, като впечатленията на свидетеля са от петък вечерта, събота и неделя, когато е пребивавал в с. ***, тъй като през седмицата не е бил там. Свидателят твърди, че Н. М. и И. М. са били в добри взаимоотношения, като с И. М. са били добри приятели и постоянно са гледали спорт. Според свидетеля Н. и И. М. са живеели добре като семейство, помагали са си, разбирали са се и са имали общо домакинство. Свидателят твърди, че не е чувал Н. и И. М. да са имали проблеми в семейството, вкл. и финансови, както и че двамата са живеели като семейство до смъртта на И. М.. От разпита му се установява, че Н. М. се е грижила за домакинството в с. ***, че винаги е викала И. М. за вечеря и му е перяла дрехите /И. М. винаги е бил с чисти дрехи/, че се е грижила за зеленчукова градина и за животните /овце и

кокошки/ през повечето време.

В показанията си свидетелката В. Г. /снаха на ищцата от 20 години/ твърди, че Н. М. и И. М. са живеели заедно в с.*** и са работели в „Булгартрансгаз“. Свидетелката поддържа, че двамата са били нормално семейство като основно грижите по домакинството са били поети от Н. М. - готвене, пране, чистене, гледане на животни, овци, кокошки и кучета, и градина. Свидетелката твърди, че двамата съпрузи навсякъде са ходели заедно, разбирали са се и винаги са се допитвали един до друг, както и че до смъртта на И. М. двамата са живеели заедно. От разпита на свидетелката се установи, че И. М. е живял заедно с тях в с.*** и че е ходел и е обикалял къщата в с.***. Свидетелката твърди, че два пъти Й. М. е идвал в с.***, за да му прехвърли ищцата апартамента в ***, но Н. М. му отказала. Свидетелката категорично заявява, че преди смъртта си и до смъртта си И. М. е живял в с.***.

Свидетелката Б. Ф. е сестра на И. М.. В показанията си същата твърди, че през 2009 година Н. М. изхвърлила багажа на И. М. в два чувала, след което той се разболял и последните четири години тя го гледала в с.***, където той е починал. Свидетелката твърди, че не живее в с.***, но заради И. М. останала да го гледа, тъй като имал проблем с черния дроб, започнал да слабее и накрая не можел и да ходи. Според свидетелката от 2009 г. И. М. не е посещавал село ***, ходел е там, за да си взима пенсията и е казвал, че винаги е оставял по 200 лева на Н. М.. Ф. обяснява, че докато И. М. бил заедно със съпругата си Н. М., тя му е казвала, че му готви и пере и затова всеки месец трябва да й оставя по 200 лева на масата и И. М. така и правел. Свидетелката установи с показанията си, че когато И. М. се е пенсионирал е получил 23000 лева, от които 10000 лева е дал за закупуването на апартамента за сина си, в който живее сина му Й. в момента, а 5000 лева дал на Н. М., за да няма претенции по отношение на апартамента. Свидетелката твърди, че съпрузите са се разделили през 2009 година или 2010 година и че преди да почине М. е бил много зле, заради което свидетелката е наела една жена да й помага. Свидетелката твърди, че И. М. й казал, че не е бил сигурен дали Н. М. ще търси дял от апартамента, поради което поискал да направи завещание, с което да остави апартамента на сина си. Тъй като вече не е можел да пише накарал свидетелката да напише текста на завещанието, а той само се подписал, след което двамата заедно отишли при нотариус. Според свидетелката едната половина от парите за апартамента дал И. М., а другата част от парите дала първата му жена. Ф. твърди, че е присъствала когато И. М. е закупил апартамента - когато получил парите тя заедно със съпруга си са взели М. от „Булгартрансгаз“ АД и отишли в град Враца, където първата му жена ги чакала, заедно отишли в ДСК и платили апартамента.

От разпита на свидетелката В. В. /майка на Й. М., живяла на семейна начала с И. М./ се установи, че И. М. е починал в с.***, което знаела от децата си, тъй като през тази година била в Гърция. Свидетелката поддържа, че няколко години преди да почине И. М., тя заедно с малкия им син са

ходили да вземат бельото и чаршафите на И. М., за да ги изперат, тъй като той живеел в пълна мизерия. В. твърди, че сестра му често е ходила при него, перяла го и го гледала. Имало и жена, изпратена от съвета, която ходела да му пазарува. Свидетелката установи, че през 2010 г., когато си дошла от Гърция, И. М. ѝ казал, че щели да му изплатят пари за пенсионирането от дружеството, в което работел и че ще даде 9000 лева, а останалите да ги даде тя, и тя се съгласила, което сторили през март месец 2010 г. Свидетелката твърди, че е дала 8000 лева за закупуването на апартамента, които заедно с парите на И., прехвърлили към общината. Свидетелката е направила това, тъй като синът им Й. не е имал жилище, но тъй като И. М. бил в граждански брак със съпругата си Н. М., за да не иска тя дял, наследодателят ѝ дал голяма сума пари /5000 лв./, при което съпругата му се съгласила да няма претенции за апартамента. Свидетелката поддържа, че през времето докато И. М. е бил в с.***, Н. М. не е ходила и не се грижила за него, а отишла само на погребението му.

В показанията си свидетелката П. И. твърди, че е от с.*** и там живее постоянно като за периода от 2007г. до 2015 г. е била кмет на населеното място. Същата поддържа, че И. М. е живеел в с.*** откакто се е пенсионирал, доколкото си спомня от 2007г., като накрая, когато се влошило здравното му състояние, за него се грижела сестра му Б., която пътувала от гр. Враца, пазарувала му и се грижила за пране, за тоалет и др. Според свидетелката около месец, може и повече, преди да почине, И. М. бил обездвижен напълно, поради което децата му и сестра му наели жена да се грижи за него. Свидетелката твърди, че не познава Н. М. и не е виждала друга жена да идва да се грижи за наследодателя, освен споменатите от нея и не е чувала в село да идва друга жена. Илиева поддържа, че И. М. е ходел да си получава пенсията в с.*** и до там го карало момче от с.***; един път го е карал мъжа на свидетелката, след което го е закарал и до жената, с която е живеел.

Съдът кредитира показанията на свидетелите като обективни, непротиворечиви и преки, при което следва да бъдат ценени при постановяването на решението, доколкото установяват относими към предмета на делото обстоятелства и доколкото са в синхрон с останалите доказателства по делото. При преценка на показанията на свидетелите В. Г., Б. Ф. и В. В. съдът следва да има предвид възможната тяхна заинтересованост от изхода на делото, предвид роднинските им връзки със страните, поради което показанията им следва да се преценяват от съда с оглед на всички други данни по делото, съгласно разпоредбата на чл.172 от ГПК.

При така установената фактическа обстановка и събрани доказателства, анализирайки приложението на нормите на чл.343 ГПК, чл. 25 от ЗН, чл. 44 от ЗЗД, чл. 42 от ЗН и чл. 26 от ЗЗД, първоинстанционният съд е приел за основателно възражението на ищцата за недействителност на завещанието, с което наследодателят И. М. е завещал на сина Й. М. процесният делбен имот, тъй като завещанието не е съставено при спазване на изискванията на чл.25, ал.1 от ЗН за форма - написано е ръкописно, но не от самия завещател, а от

друго лице, като само подписът на завещател е поставен от завещателя. Поради това съдът е приел, че завещанието е нищожно на основание чл.42, б."б" от ЗН, поради неспазване на разпоредбите на чл. 24, съответно чл. 25, ал. 1 ЗН, и същото следва да се изключи от доказателствената маса при определяне на дяловете на съделителите по делото.

По отношение на предявеният от ответника Й. М. иск по чл.21, ал.4, т.2 СК за липса на принос на ищцата в придобиването на процесното жилище, съдът е приел, че с оглед качеството на ответника на наследник на починалия съпруг, същия е легитимиран да предяви този иск. Позовавайки се на задължителната практика на ВС и ВКС и обсъждайки гласните доказателства по делото, съдът е направил задълбочени изводи, че ищеца по инцидентния установителен иск не е провел успешно доказване на твърденията си за липса на съвместен принос на ищцата в придобиването на процесното жилище, поради което не са налице предвидените в чл. 21, ал. 4, т. 2 от СК предпоставки за уважаване на предявения иск и същият следва да бъде отхвърлен като неоснователен.

Районният съд е приел, че делбеният имот е придобит от И. М. и съпругата му Н. М. по време на брака им в резултат на съвместен принос, поради което е със статут на съпружеска имуществена общност, че по делото не са ангажирани доказателства, които да оборят презумпцията за съвместен принос, поради което със смъртта на И. М. имуществената общност се е трансформирала в обикновена съсобственост при равни дялове /чл. 28 от СК/ и половината от имота е лична собственост на ищцата, а останалата половина е наследствена част от имуществото на наследодателя И. М., която съгласно чл.5, ал.1 и чл.9, ал.1 ЗН следва да се подели на равни части между тримата съделители, при което имота следва да се допусне до делба при права съответно 4/6 - за съпругата Н. Г. М., и по 1/6 част - за Х. И. М. и Й. И. М..

При изложените фактически обстоятелства, окръжен съд направи следните правни изводи:

Съгласно разпоредбата на чл. 269 ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта - в обжалваната му част, като по останалите въпроси е ограничен от посоченото в жалбата.

При извършената проверка по реда на чл. 269 от ГПК, настоящият съдебен състав приема, че обжалваното първоинстанционно решение е валидно - постановено е от законен състав в пределите на правораздавателната му власт и в предвидената от ГПК писмена форма; подписано е и е разбираемо.

Решението е допустимо – произнесено е при наличие на правен интерес

от търсената защита и при определен съобразно с принципа на диспозитивно начало предмет на спора.

По отношение правилността на първоинстанционния съдебен акт, съобразно разпоредбата на чл. 269, ал. 1, изр. 2 от ГПК, въззивният съд е ограничен от посочените в жалбата оплаквания за неправилно формираните от съда изводи.

Настоящият съдебен състав намира, че по делото са събрани всички относими и необходими за изясняване на спора доказателства. Изложената от районния съд фактическа обстановка правилно е установена, поради което изцяло се споделя от въззивния състав. В хода на въззивната проверка нови факти не се твърдят, не са събирани и нови доказателства; при анализа на доказателствата, съдът не намира основание за установяване на нови фактически положения, различни от установените от районния съд.

Фактическите констатации и правните изводи на районния съд се споделят изцяло от настоящия съдебен състав, поради което и на основание чл. 272 ГПК въззивният съд препраща към мотивите, изложени в обжалвания съдебен акт и се солидаризира с тях, без необходимостта да преповтаря същите.

В допълнение към изложените от районния съд мотиви по инцидентния установителен иск и в отговор на наведените във въззивната жалба и отговора на същата доводи на страните, настоящият съдебен състав допълва от правна страна следното:

Съобразно чл. 21, ал. 1 и ал. 3 от СК относно характера на придобитата през време на брака съсобственост е налице обща презумпция за съвместен принос, което налага страната, домогваща се да я обори, да докаже пълно и главно изключителният неин принос в придобиването. Конкретно при отрицателния иск по чл. 21, ал. 4 от СК обаче, за разлика от исковете по чл. 23 от СК, приносът на съпрузите може да се изразява в различни форми, само една от които е влагането на парични средства за придобиването на имота, заедно и с другите предвидени в чл. 21, ал. 2 от СК форми полагането на труд и грижи в домакинството, за децата и други. Ето защо за разлика от исковете за пълна или частична трансформация, при иска по чл. 21, ал. 4 от СК спорът е относно пълната липса на принос на ответната страна по всички посочени параметри. И при това не е достатъчно установяването на значителен превес на приноса на единия пред този на другия, доколкото СК номинално не

изисква равен такъв от страна на двамата съпрузи. Следователно само едноличната роля на ищеца, респ. на неговия наследодателя, по всички горепосочени проявни форми на съвместния принос, за разлика от напълно липсващата такава на ответника, могат да обосноват основателност на иска по чл. 21, ал. 4 от СК. Съответно този извод не може да се базира на предположение, а следва да бъде цялостно и главно доказан от ищеца, тъй като целта е цялостното оборване на презумпцията на закона. А преценката е винаги конкретна за всеки отделен случай. Обобщено в този смисъл са и мотивите на съдебната практика по тези иски (като например Определение № 205 от 16.05.2022 г. на ВКС по гр. д. № 4196/2021 г., II г. о.; Решение № 20/26.02.2021 г. на ВКС по гр. д. № 1409/2020 г., I г. о.; решение № 13 от 16.02.2016 г. на ВКС по гр. д. № 3888/2015 г., III г. о., решение № 85 от 3.11.2017 г. на ВКС по гр. д. № 4360/2016 г., II г. о. и други).

От горното следва, че в тежест на ищеца по иска по чл. 21, ал. 4 от СК е да докаже пълно и главно всички положителни твърдения, на които основава иска си, в това число: придобиване на процесния апартамент от общия на страните наследодател със средства, негова лична собственост, и със средства, дадени от В. В. И.; полагани само от наследодателя лични и финансови грижи за дома и за семейството през периода, предхождащ придобиването на апартамента; абсолютната липса на принос и участие на ответната по иска страна по придобиване искивия имот и по повод семейството; всички - на база въведените фактически твърдения за тези обстоятелства.

При цялостно доказване от ищеца по този иск на горните обстоятелства, в тежест на ответницата по иска е да докаже положителните твърдения, на които базира възраженията си, в това число: че през продължителността на брака им с наследодателя - сключен през 1992 година до прекратяването му със смъртта на И. М. през 2014 година, съпрузите не са били в трайна фактическа раздяла, респ. полаганите от ответната страна лични и финансови грижи за дом и семейство през периода, предхождащ придобиването на имота; всички - на база твърдения за тези групи обстоятелства.

Безспорните обстоятелства по делото са: че И. Х. М. и ответницата по иска Н. Г. М. са бивши съпрузи, сключили брак на 14.05.1992 г., който бил прекратен със смъртта на И. М. на 15.09.2014 г.; че по време на брака, с договор за покупко-продажба на недвижим имот от 29.03.2010 г., И. Х. М. е

придобил от Община Враца процесния апартамент в гр.***; че преди да почине И. Х. М. е оставил завещание, с което е завещал на сина си Й. М. процесният апартамент, както и че подписът за „завещател” в завещанието е изпълнен от И. М., а ръкописният текст на завещанието е изпълнен от Б. Х. Ф.. За тези данни свидетелстват и представените по делото удостоверение за сключен граждански брак от 18.02.2022г., издадено въз основа на акт № 182/14.05.1992 г. на Община Враца, договор за покупко-продажба на недвижим имот от 29.03.2010 г., завещание от 04.09.2014г., вх. рег. № 5701/13.10.2021 г. на Служба по вписванията – Враца, удостоверение за наследници изх. № 15533 от 15.09.2014г., издадено от Община Враца и назначената и приета по делото специализирана съдебно-почеркова експертиза. Ето защо горните обстоятелства съдът приема за изяснени по делото.

Спорът по делото е за това с какви средства е закупен процесният апартамент и кой от бившите съпрузи и доколко е полагал лични и материални грижи в периода до придобиването му за дома и за семейството. По него, за случая, съдът приема следното:

Относно тези релевантни въпроси не са ангажирани нито писмени, нито експертни, нито други доказателства, освен показанията на трите свидетелки на ищеца по иска. Действително показанията на свидетелките Б. Ф., В. В. и П. И. са обективни и в известна част базирани на лични впечатления. Същите обаче установяват факти и обстоятелства в голямата си част осъществили се в периода след придобиването на имота през 2010г., който е ирелевантен за спора, като наред с това показанията им са противоречиви относно началото на твърдяната от тях фактическа раздяла между съпрузите. Така например в показанията си свидетелката Б. Ф. твърди, че се е грижила за И. М. в с.*** в последните четири години преди смъртта му, свидетелката В. В. установи, че няколко години преди да почине И. М. го е посетила заедно с малкия им син, а показанията на свидетелката П. И. изцяло са за грижите на сестрата на наследодателя в периода, когато се влошило здравното му състояние и преди да почине. Свидетелката Б. Ф. твърди, че съпрузите са се разделили през 2009 година или 2010 година, а свидетелката П. И. твърди, че И. М. е живеел в с.*** откакто се е пенсиониал, доколкото си спомня от 2007г.

Наред с това по делото няма категорични доказателства за произхода на средствата, с които е закупен процесния апартамент. Свидетелките Б. Ф. и В.

В. твърдят, че И. М. е закупил апартамента с пари, които е получил от дружеството, в което е работил „Булгартрансгаз“ ЕАД при пенсионирането му, като една част от парите е дал той, а другата част от парите дала първата му жена - свидетелката В. В.. По делото обаче няма представени никакви писмени доказателства, от които да се установи каква сума е получил при пенсионирането си И. М. от „Булгартрансгаз“ ЕАД и на какво основание, нито пък за дадена от В. В. сума за закупуването на апартамента. В този смисъл довода на жалбоподателя, че сумата от 10 000 лв., която наследодателят е дал за закупуването на апартамента, е обезщетение по КТ – една гратификация от страна на работодателя към пенсиониращият се работник, която не попада в режим на СИО, не е доказан. Нелогично и наивно е твърдението на свидетелката В. В., че е дала на И. М. сумата 8000 лева (половината от стойността на апартамента), за да закупи на сина им Й. М. жилище, с оглед на факта, че купувач по договора за покупко-продажба не е ищеца, а е И. М., който е в брак с друга жена.

В обобщение, извода на съда от анализа на свидетелските показания на посочените три свидетелки е, че същите не установяват изключителен личен принос на наследодателя И. М., най-малкото защото тези свидетелки изобщо не дават показания за грижите за дома и семейството на И. М., нито пък изясняват отношенията му със съпругата му Н. М. в релевантния период - от сключването на гражданския брак помежду им през 1992г. до покупката на апартамента през 2010г. Тези свидетели изясняват само част, при това по-кратка във времево отношение, от релевантните обстоятелства по случая, за периода 2009-2010 г., което, дори само по себе си, е крайно недостатъчно за изискуемото цялостно и пълно доказване на едноличен принос, в по-горе обяснените проявни форми.

Още повече при насрещните свидетелски показания в обратен смисъл, които дори (за свидетелката В. Г.) да бъдат ценени корективно на осн. чл. 172 от ГПК (която разпоредба обаче не изключва априори такива показания, които при това в случая са може би най-преки и последователни от цялостните във времето отношения в семейството), доколкото целят насрещно доказване, са достатъчни да опровергават и без това недоказаните в цялост ищцови твърдения. Видно е от показанията на свидетелите В. П. и В. Г., че съпрузите са живеели в имот, собствен на Н. М. в с.***, че са били в добри взаимоотношения, живеели са добре като семейство, не са имали проблеми помежду си, помагали са си, разбирали са се и винаги са се допитвали един до друг, имали са общо домакинство и че двамата са живеели

като семейство до смъртта на И. М.. От разпита им се установява, че основно грижите по домакинството са били поети от Н. М. - готвене, пране, чистене, гледане на животни (овци, кокошки и кучета), и зеленчукова градина. Дори само дотук показанията на свидетелите на ответницата по иска не са опровергани от свидетелите на ищеца, които просто не съдържат показания за тези аспекти на отношенията между съпрузите, относими към приноса им за семейството. Ето защо гласните доказателства на свидетелите на ответницата по иска още веднъж разколебават и без това недоказаните в цялостен обем твърдения на ищеца.

Представеното по делото саморъчно завещание от 04.09.2014г. на И. М., с оглед обстоятелството, че поради неспазване на изискуемата от закона форма за неговото написание, е нищожно, би могло да бъде кредитирано като декларация на наследодателя за лицата, които са го закупили и за това, че същите не са били подпомогнати от никой друг. Завещанието обаче е частен документ и съгласно чл.180 ГПК се ползва само с т.нар. “формална доказателствена сила” на подписаните документи, и съставлява доказателство, че изявленията, които се съдържат в него, са направени от наследодателя. Този документ, преценен в съвкупност с останалия доказателствен материал и с оглед неясните условия, при които е съставен и тежкото здравословно състояние на наследодателя (написан е не от наследодателя, а от неговата сестра Б. Ф., която участва в процеса в качеството на свидетел, ангажиран от ищеца по иска, в деня преди смъртта на наследодателя, когато е бил в тежко здравословно състояние), не установява по категоричен начин нито произхода на средствата за придобиване на апартамента, нито липсата на участие на съпругата Н. М. в придобиването му.

При липсата на други доказателства по делото и съпоставимия анализ на приетите гласни доказателства съдът намира, че ищецът по установителния иск изобщо не проведе изискуемото пълно и главно доказване на предпоставките по чл. 21, ал. 4 от СК, в изяснените по-горе принципни смисъл и обем. Защото както се посочи, дори да би се приело, че наследодателят И. М. би имал значителен превес пред приноса на ответницата, което трудно би могло да се обоснове доказателствено, това отново не би било достатъчно, след като СК номинално не изисква равен такъв от страна на двамата съпрузи. За изключителен принос на наследодателя пред нулев на ответната страна в случая е невъзможно да се говори.

С оглед така изложените съображения правилно първоинстанционния

съд е приел, че по делото не е установено по безспорен начин липсата на принос на Н. М. за придобиване на процесният недвижим имот, както и че не са ангажирани достатъчно безспорни доказателства за установяване на твърденията от ищцовата страна за произхода на средствата за придобиване на имота, които да изключат семейната имуществена общност, поради което предявеният установителен иск чл. 21, ал. 4, т. 2 от СК е неоснователен и е отхвърлен.

Предвид горното, настоящата инстанция достигна до извод, съвпадащ с този на районния съд, при което в обжалваните части последният е постановил правилен и законосъобразен съдебен акт, който следва да бъде потвърден, а въззивната жалба - оставена без уважение.

С оглед изхода на спора пред въззивната инстанция на въззиваемата страна Н. М. се дължат разноски за адвокатско възнаграждение в размер 600 лева, съобразно представеният договор за правна защита и съдействие и списък по чл.80 ГПК

Водим от горното и на основание чл. 272 от ГПК, Окръжен съд - Враца

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 415/12.07.2022г., постановено по гр. дело № 20211420104598 по описа за 2021 година на Районен съд - Враца, в обжалваните му части, с които е отхвърлен предявеният от Й. И. М. с ЕГН:***** против Н. Г. М. с ЕГН:***** инцидентен установителен иск с правно основание чл.21, ал.4, т.2 от СК за липса на съвместен принос в придобиването на недвижим имот: сграда с идентификатор 12259.1010.71.13.14 по кадастралната карта и кадастралните регистри на гр.Враца, одобрени със Заповед № РД-188-43/16.09.2005г. на изп. директор на АК, с адрес на имота: гр.***, с предназначение: жилище-апартамент с площ 40.07 кв.м. ведно с прилежащите части - мазе 10 с площ от 5 кв.м., съответните идеални части от общите части на сградата и от правото на строеж, при съседни самостоятелни обекти: на същия етаж 12259.1010.71.13.13, 12259.1010.71.13.15, под обекта 12259.1010.71.13.11, над обекта 12259.1010.71.13.17, и между съделителите е допусната делба на този имот при права - 4/6 за Н. Г. М. с ЕГН:*****, 1/6 за Х. И. М. с ЕГН:***** и 1/6 за Й. И. М. с ЕГН:*****.

ОСЪЖДА Й. И. М. с ЕГН:***** от гр.***, ДА ЗАПЛАТИ на Н. Г. М. с ЕГН:***** от гр.***, направените пред въззивната инстанция разноски за адвокатско възнаграждение в размер 600 лева.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба пред ВКС в едномесечен срок от връчването на препис от него на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____